

REGIONALT NETTVERK

Oppsummeringer - nasjonal og for alle regioner

NR. 2 | 2016

INTERVJUER ER GJENNOMFØRT I PERIODEN
25. APRIL - 20. MAI

NORGES BANK

OPPSUMMERING

ETTERSSPØRSEL, PRODUKSJON OG MARKEDSUTSIKTER

Ifølge kontaktene har det vært svak produksjonsvekst de siste tre månedene. Utviklingen er i tråd med forventningene i forrige runde i februar. God vekst i offentlig etterspørsel og bedret konkurransekraft har bidratt til å øke det samlede aktivitetsnivået litt. Det er fremdeles tjenesteyting mot husholdningene og tradisjonell industri som melder om den sterkeste veksten, mens oljeleverandørene rapporterer om det kraftigste produksjonsfallet. Utsiktene er litt oppjustert fra februar, men kontaktene venter svak produksjonsvekst også de neste seks månedene.

Kontaktene innen tradisjonell eksportindustri¹ melder om moderat vekst i produksjonen, som i de to foregående rundene. Bedriftene viser fortsatt til bedret konkurransevne som følge av kronesvekkelsen, og flere har kommet inn på nye markeder. Veksten dempes fremdeles av kapasitetsbegrensninger i store deler av prosess- og fiskeindustrien. Produksjonsvolumet har falt i oppdrettsnæringen, særlig på grunn av problemer med lakselus i starten av året. De neste seks månedene ventes veksten i eksportindustrien å forbli moderat. I hjemmemarkedsindustrien har veksten tiltatt litt fra februar. Kontaktene rapporterer om økt etterspørsel fra bygg- og anleggsnæringen og maritime næringer som ikke er oljerelaterte. Flere kontakter melder at en svekket krone hjelper dem i konkurransen mot utenlandske produsenter. Hjemmemarkedsindustrien venter moderat vekst også det neste halve året.

Oljeleverandørene har hatt betydelig nedgang i produksjonen, om lag som i februar. Bedriftene viser til store kostnadsreduksjoner og lav investeringsvilje i oljesektoren. Utsiktene er noe forverret fra februar, og bedriftene venter et betydelig aktivitetsfall det neste halve året.

I bygg og anlegg rapporterer kontaktene om moderat vekst i produksjonen de siste tre månedene. Veksten har tiltatt fra februar, i tråd med forventningene, og bedriftene ser for seg videre oppgang i veksten de neste seks månedene. Det er særlig økt boligbygging og offentlige investeringer som bidrar til å løfte veksten. Fortsatt melder kontaktene om store regionale forskjeller, og boligbyggingen på Sør- og Vestlandet faller videre.

I varehandelen har omsetningsvolumet økt moderat, og veksten har tiltatt litt fra forrige runde. Samlet venter kontaktene moderat vekst også de neste seks månedene.

De tjenesteytende næringene rapporterer samlet sett om noe vekst de siste tre månedene. Etterspørselen fra husholdningene er fortsatt sterkere enn fra næringslivet, og bedriftene innenfor husholdningsrettede tjenesteyting oppgir at en svekket krone har bidratt til at aktiviteten øker moderat. Innen tjenesteyting mot næringslivet melder kontaktene om fallende etterspørsel fra oljenæringen, men kronesvekkelsen og økte offentlige investeringer bidrar til å holde aktivitetsnivået oppe. Samlet ser tjenesteyterne for seg noe vekst også det neste halve året.

¹ Inkluderer ikke eksportrettede oljeleverandører

INVESTERINGER

Samlet planlegger kontaktene moderat vekst i investeringsnivået de neste 12 månedene.

Kommune- og sykehussektoren planlegger å øke investeringene ganske markert, mens oljeleverandørene venter en videre nedgang. De øvrige næringene planlegger svak vekst i investeringene det neste året.

KAPASITETSUTNYTTING OG TILGANG PÅ ARBEIDSKRAFT

Andelen av kontaktbedriftene som svarer at de vil ha noen eller betydelige problemer med å møte en eventuell vekst i etterspørselen er på 18 prosent, mot 16 prosent i februar. Særlig kontaktene i industrien rapporterer om økt kapasitetsutnyttning. I de øvrige næringene er kapasitetsutnyttningen lite endret fra forrige runde.

Det er fortsatt et fåtall av kontaktene som svarer at tilgangen på arbeidskraft er en begrensning for videre produksjonsvekst.

SYSSELSETTING OG ARBEIDSMARKED

Det samlede sysselsettingsnivået i bedriftene har vært lite endret de siste tre månedene. Oljeleverandørnæringen melder om et betydelig fall i sysselsettingen, mens kommune- og sykehussektoren rapporterer om noe vekst. Sysselsettingsnivået har vært ganske stabilt i de øvrige næringene. Samlet venter bedriftene om lag uendret sysselsettingsnivå også de neste tre månedene.

KOSTNADER, PRISER OG LØNNSOMHET

Kontaktene anslår en årslønnsvekst på 2,3 prosent i 2016, mot 2,4 prosent i februar. Kommune- og sykehussektoren har det høyeste anslaget, på 2,6 prosent. I oljeleverandørnæringen er anslaget på 0,7 prosent, mens de øvrige næringene anslår en lønnsvekst på mellom 2,1 og 2,4 prosent.

Samlet rapporterer bedriftene om svak vekst i utsalgsprisene de siste 12 månedene. I varehandelen har prisene økt ganske markert. Det skyldes i hovedsak svekkelsen av kronkursen. Oljeleverandørene rapporterer om et betydelig fall i prisene. En liten overvekt av kontaktene venter høyere prisvekst de neste 12 månedene.

Samlet oppga kontaktene at driftsmarginene har falt noe sammenlignet med samme periode i fjor.

REGION INNLAND

Regional oppsummering

Runde 2016–2

- I denne runden melder kontaktene i region Innland om moderat økning i aktivitetsnivået siste tre måneder. Den aggregerte veksten har tiltatt litt fra forrige runde. Markedsutsiktene indikerer litt svakere vekst de neste seks månedene.
- Det har vært ganske markert produksjonsvekst i hjemmemarkedsindustrien og markert vekst i eksportindustrien. Fremover venter kontaktene moderat vekst i hjemmemarkedsrettet industri og svak vekst i eksportrettet industri.
- I bygg og anlegg rapporterer kontaktene om svak aktivitetsvekst de siste tre månedene, og kontaktene venter tilsvarende utvikling det kommende halvåret.
- I varehandelen melder kontaktene om moderat vekst i omsetningsvolumet. Utsiktene indikerer også moderat vekst de kommende seks måneder.
- I både næringslivsrettet og husholdningsrettet tjenesteyting har det vært moderat aktivitetsvekst. Begge typer tjenesteyting venter litt vekst det kommende halvåret.
- Samlet er det moderat vekst i investeringsplanene for de kommende 12 månedene. Sammenlignet med forrige runde er investeringsplanene oppjustert i varehandel og tjenesteyting, holdt uendret i kommune- og sykehussektoren og nedjustert i industrien.
- Andelen kontakter med kapasitetsproblemer ved økt etterspørsel er på 21 prosent, mot 16 prosent i forrige runde. Kapasitetspresset har tiltatt i industri og bygg og anlegg, holdt seg uendret i varehandel og avtatt i tjenesteyting. I sum melder 16 prosent av kontaktene fra privat sektor og kommune- og sykehussektoren at tilgangen på arbeidskraft er en begrensning for aktivitetsvekst.
- Sysselsettingsnivået har holdt seg stabilt siste tre måneder, og kontaktene venter uendret nivå også fremover. Forventningene i forrige runde tilsa litt nedgang.
- Kontaktenes anslag for årslønnsvekst i 2016 er på 2,5 prosent, som i forrige runde.
- I sum har prisveksten vært ganske moderat de siste 12 månedene. Prisveksten er sterkere i husholdningsrettet enn i næringsrettet sektor. Kontaktenes forventninger indikerer i sum uendret prisvekst fremover.
- Lønnsomheten de siste tre månedene har i sum bedret seg litt sammenlignet med samme periode i fjor.

REGION MIDT

Regional oppsummering

Runde 2016-2

- Produksjonen i region Midt har falt svakt siste tre måneder, men kontaktene venter at produksjonen vil øke svakt fremover.
- Industrien rapporterer om noe fall. I hjemmemarkedsindustrien melder kontaktene om stabilt volum, mens produksjonen i eksportindustrien har falt ganske markert. Begge industrinæringene venter uendret veksttakt fremover.
- Oljeleverandørnæringen rapporterer om stabilt produksjonsnivå. I forrige runde rapporterte næringen om moderat vekst. Fremover venter kontaktene at produksjonen vil falle moderat.
- I bygg og anlegg melder kontaktene fortsatt om stabil produksjonsnivå. Kontaktene venter moderat produksjonsvekst fremover.
- I varehandel rapporterer kontaktene om moderat fall i omsetningsvolumet. I forrige runde meldte næringen om stabilt salgsvolum. Fremover venter kontaktene stabilt omsetningsvolum.
- Både nærings- og husholdningsrettet tjenesteyting melder også i denne runden om uendret aktivitetsnivå. Tjenesteyting mot næringslivet venter svak vekst i aktiviteten fremover, mens husholdningsrettet tjenesteyting venter uendret aktivitetsnivå.
- Kontaktene anslår samlet sett svak vekst i investeringsnivået fremover. Vekstanslaget har tiltatt noe fra forrige runde. Kontaktene i industrien og tjenesteyting oppjusterer sine forventninger, mens oljeleverandørnæringen nedjusterer sine forventninger. Anslagene i varehandel og kommune- og sykehussektoren er uendret fra forrige runde.
- Andelen kontakter med kapasitetsbegrensninger er 27 prosent i denne runden, mens 7 prosent svarer at tilgangen på arbeidskraft er en begrensende faktor. Begge andelene er uendret fra forrige runde.
- Samlet rapporterer kontaktene om marginal vekst i sysselsettingen siste tre måneder. Veksten er om lag på samme nivå som i forrige runde, og utviklingen er i tråd med forventningene. Tjenesteyting og kommune- og sykehussektoren rapporterer om henholdsvis moderat og svak vekst i sysselsettingen, mens bygg og anlegg melder om stabilt sysselsettingsnivå. I øvrige næringer har sysselsettingen falt. Samlet venter kontaktene marginal vekst i sysselsettingen fremover.
- Årslønnsveksten for inneværende år anslås å bli 2,4 prosent. Anslaget er nedjustert fra forrige runde.
- Kontaktene rapporterer at 12-måneders prisvekst har vært moderat. En overvekt av kontaktene venter høyere veksttakt fremover.
- Bedriftene rapporterer om stabile driftsmarginer de siste tre månedene sammenlignet med samme periode i fjor.

REGION NORD

Regional oppsummering

Runde 2016-2

- Kontaktene rapporterer om noe vekst i aktivitetsnivået i region Nord siste tre måneder. Kontaktene venter noe vekst også de neste seks månedene.
- I industrien har det vært svak vekst i aktiviteten, mot moderat vekst i forrige runde. Industrien venter uendret aktivitetsnivå fremover.
- Oljeleverandørnæringen melder om markert fall i produksjonen. For de neste seks månedene forventer kontaktene i næringen kraftig fall i produksjonen.
- I bygg og anlegg rapporterer kontaktene om uendret aktivitetsnivå de siste tre månedene, likt med i forrige runde. Fremover venter kontaktene svak vekst.
- I varehandelen har det vært litt vekst i aktiviteten. Veksten var noe svakere enn i forrige runde. Næringen venter litt vekst også det kommende halvåret.
- I tjenesteyting melder kontaktene om moderat vekst i aktiviteten, og veksten er noe svakere enn i forrige runde. Tjenesteyterne venter fortsatt moderat vekst fremover.
- Kontaktene venter svak vekst i investeringene kommende 12 måneder, mot moderat vekst i forrige runde. Industri og kommune- og sykehussektoren planlegger ganske markert vekst, mens varehandelen venter fall i investeringene fremover.
- Andelen kontakter som svarer at de har problemer med kapasiteten er 27 prosent, mot 21 prosent i forrige runde. Kapasitetspresset har tiltatt i industri og bygg og anlegg, mens det er uendret i de andre næringene.
- Andelen som oppgir at tilgang på arbeidskraft er begrensende har økt fra 8 til 9 prosent. Tilgangen på arbeidskraft er mest utfordrende i bygg og anlegg hvor andelen har økt fra 20 til 25 prosent.
- Kontaktene melder om svak vekst i sysselsettingen siste tre måneder. Industrien, bygg og anlegg, og varehandelen har hatt svak vekst, mens oljeleverandørene, tjenesteyterne og kommune- og sykehussektoren melder om stabil sysselsetting. For de neste tre månedene venter kontaktene i sum svak vekst i sysselsettingen.
- Samlet anslag for lønnsveksten i 2016 er 2,5 prosent. Dette er litt høyere enn anslaget gitt i forrige runde. Oljeleverandørene har nedjustert forventningene, mens industri og bygg og anlegg har justert opp forventningene for 2016. For de øvrige næringene er anslagene uendret.
- Kontaktene melder om svak prisvekst de siste 12 månedene. Husholdningsrettede bedrifter melder om moderat prisvekst mens næringsrettede bedrifter melder om noe fall i prisene. Fremover forventer begge gruppene uendret prisvekst.
- I sum melder kontaktene om svak vekst i lønnsomheten siste tre måneder sammenlignet med samme periode i fjor.

REGION NORDVEST

Regional oppsummering

Runde 2016-2

- Kontaktene i Region Nordvest rapporterer samlet sett om uendret vekst i aktivitetsnivået de siste tre månedene. Dette er om lag som i forrige runde og i tråd med forventningene. Kontaktene venter samlet sett stabilt aktivitetsnivå de kommende seks månedene.
- Eksportindustrien melder om svak vekst. Det er likt med forrige runde og som forventet. Hjemmemarkedsindustrien melder også om svak vekst, som var likt med forrige runde og som forventet. Både hjemmemarkeds- og eksportindustrien venter svak vekst de neste seks månedene.
- Oljeleverandørnæringen melder om markert fall i aktiviteten. Fallet er svakere enn i forrige runde og litt bedre enn forventet. Kontaktene venter moderat fall i aktiviteten kommende seks måneder.
- Bygg og anlegg melder om nullvekst siste tre måneder. Dette er likt med forrige runde, og litt svakere enn forventet. Kontaktene venter et svakt fall i aktiviteten neste seks måneder.
- Varehandelen melder om svak vekst. Dette er lavere enn forrige runde, og som forventet. Kontaktene venter svak vekst også de kommende seks måneder.
- Tjenesteyting mot næringsliv melder om nullvekst. Dette er likt med forrige runde og som forventet. Kontaktene venter stabilt aktivitetsnivå de neste seks månedene. Tjenesteyting mot husholdninger melder om svak vekst. Dette er noe svakere enn i forrige runde, og svakere enn forventet. Kontaktene venter svak vekst også de kommende seks månedene.
- Samlet melder kontaktene om svak vekst i investeringene de neste 12 månedene, som er likt med forrige runde. Kontaktene venter moderat vekst i investeringene innen kommune- og sykehussektoren, tjenesteyting og varehandel, uendrede investeringer innen industri og moderat fall i oljeleverandørnæringen.
- Kontaktene melder i denne runden om økende kapasitetsproblemer. 19 prosent av bedriftene vil ha problemer med å møte en vekst i etterspørselen, mot 12 i forrige runde. 12 prosent har problemer med å skaffe kvalifisert arbeidskraft, som i forrige runde.
- Det er litt vekst i sysselsettingen siste tre måneder. For de neste tre månedene venter kontaktene svak vekst.
- Kontaktene anslår årslønnsveksten for 2016 til 2,1 prosent, noe som er litt forrige runde.
- Samlet sett melder kontaktene om marginalt prisfall de siste 12 månedene, med stabile priser innen husholdningsrettet sektor og svakt prisfall inn næringsrettet sektor. En overvekt av kontaktene venter økt prisvekst i begge sektorene.
- Sammenlignet med samme periode i fjor melder næringene samlet om litt svakere lønnsomhet de siste tre månedene.

REGION SØR

Regional oppsummering

Runde 2016-2

- Samlet melder kontaktene i region Sør om uendret aktivitet de siste tre månedene, men kontaktene venter svak vekst i aktiviteten de neste seks månedene.
- Industrien melder om en moderat vekst i produksjonen de tre siste månedene, en svak forbedring fra forrige runde. Kontaktene venter samlet sett en ganske moderat vekst i aktiviteten det neste halvåret.
- Oljeleverandørnæringen melder om et kraftig fall i produksjonen, tilsvarende forrige runde. Kontaktene venter et tydelig fall i produksjonen det neste halvåret.
- Bygg og anlegg melder om et noe fall i aktiviteten de siste tre månedene, en svak bedring i veksten fra forrige runde. Kontaktene venter svak økning i aktiviteten de neste seks månedene.
- Varehandelen melder samlet sett om moderat vekst i omsetningsvolumet de siste tre månedene. Dette er en svak økning i veksten fra forrige runde. Kontaktene forventer en moderat økning i omsetningsvolumet de neste seks månedene.
- Tjenesteyting melder samlet sett om en svak reduksjon i aktiviteten de siste tre månedene. Tjenesteyting mot næringslivet melder om et noe fall i aktiviteten mens tjenesteyting mot husholdningene har hatt noe vekst. Kontaktene venter samlet sett svak vekst de neste seks månedene.
- Kontaktene planlegger moderat vekst i investeringene det neste året, litt lavere vekst enn meldt i forrige runde. Tjenesteyting melder om markert vekst, mens oljeleverandørnæringen melder om markert fall. Kommune- og sykehussektoren melder om ganske markert vekst, mens industrien signaliserer moderat fall. Varehandel planlegger nullvekst.
- Andelen kontakter som melder om problemer med kapasiteten var på 23 prosent i denne runden, mot 10 prosent i forrige runde. Tilgangen på arbeidskraft var en begrensende faktor for 2 prosent av bedriftene, mot null i forrige runde.
- Kontaktene melder om uendret sysselsettingsnivå de siste tre månedene. Kontaktene venter samlet sett en svak økning i sysselsettingen de neste tre månedene.
- Kontaktene forventer samlet sett en årslønnsvekst på 2,2 prosent i 2016. Dette er noe lavere enn anslaget i forrige runde.
- I sum rapporterer kontaktene om svak prisvekst de siste 12 månedene. Dette er litt lavere enn veksten som ble rapportert i forrige runde. I husholdningsrettet sektor har prisene økt moderat, mens prisnivået i næringsrettet sektor har vært lite endret. Samlet venter kontaktene uendret prisstigning framover.
- Kontaktene rapporterer samlet sett om svak vekst i driftsmarginene, som i forrige runde.

REGION SØRVEST

Regional oppsummering

Runde 2016-2

- I denne runden melder kontaktene i region Sørvest om et moderat fall i aktiviteten siste tre måneder. Kontaktene venter svakt fallende produksjon neste seks måneder.
- Kontaktene melder om noe vekst i begge industrinæringene. For de neste seks månedene venter kontaktene fortsatt noe vekst i produksjonen for begge industrinæringene.
- Oljeleverandørene melder om markert fall i produksjonen. For de neste seks månedene venter kontaktene et ganske markert fall.
- Kontaktene i bygg og anlegg rapporterer om ganske markert fall i produksjonen siste tre måneder. Kontaktene venter fortsatt ganske markert fall de neste seks måneder.
- I varehandelen melder kontaktene om noe fall i omsetningsvolumet siste tre måneder. For de neste seks månedene venter kontaktene fortsatt noe fall.
- Kontaktene melder om moderat fall i produksjonen i tjenesteytende næringer siste tre måneder. Innen tjenesteyting mot næringslivet rapporterer kontaktene om fall, mens tjenesteyting mot husholdningene melder om om lag uendret aktivitetsnivå. Kontaktene venter svakt fall i de tjenesteytende næringer samlet de neste seks månedene.
- Samlet sett melder kontaktene om svak vekst i investeringene neste 12 måneder. Dette er likt med forrige runde. Kontaktene venter moderat vekst i investeringene innen kommune- og sykehussektoren og varehandelen, og svak vekst innen tjenesteyting. Innen oljeleverandørnæringen venter kontaktene et moderat fall i investeringene mens industrien forventer nullvekst i investeringene.
- Andelen kontakter med kapasitetsproblemer er 4 prosent i denne runden, ned fra 7 prosent i forrige runde. Av kontaktene er det 2 prosent som oppgir problemer med tilgang på arbeidskraft, opp fra null i forrige runde.
- Totalt melder kontaktene om moderat fall i sysselsettingen siste tre måneder. Samlet sett forventer kontaktene et svakt fall i sysselsettingen neste tre måneder.
- Kontaktene anslår samlet sett en årslønnsvekst for 2016 på 2,0 prosent, mot 1,9 prosent i forrige runde.
- Kontaktene rapporterer om moderat prisfall siste 12 måneder. Dette er noe lavere fall enn i forrige runde. I husholdningsrettet sektor er det svak prisvekst, mens det var et moderat prisfall i næringsrettet sektor. Fremover forventer kontaktene uendret prisvekst.
- Kontaktene melder samlet sett om moderat fall i marginene de siste tre månedene i forhold til samme periode året før.

REGION ØST

Regional oppsummering

Runde 2016–2

- I region Øst har aktiviteten økt svakt de siste tre månedene og veksten har tiltatt litt fra forrige runde. Samlet venter kontaktene fortsatt svak vekst i aktiviteten de neste seks månedene. Utsiktene er marginalt oppjustert fra forrige runde.
- Hjemmemarkedsindustrien og eksportindustrien har hatt ganske markert vekst i produksjonen de siste tre månedene. Begge industrigruppene venter uendret veksttakt de kommende seks månedene.
- Oljeleverandørene rapporterer at produksjonsvolumet har falt kraftig. Kontaktene ser for seg fortsatt kraftig fall fremover.
- I bygg og anlegg melder kontaktene om ganske betydelig vekst i produksjonen. Bedriftene venter uendret vekst fremover.
- I varehandelen rapporterer kontaktene om moderat vekst i omsetningsvolumet, noe sterkere enn i forrige runde. Fremover venter kontaktene fortsatt moderat vekst.
- Næringsrettede tjenesteytere rapporterer om svak vekst i aktivitetsnivået og ser for seg fortsatt svak vekst det neste halvåret. Husholdningsrettede tjenesteytere melder om fortsatt ganske markert vekst, og venter lite endringer i veksttakten fremover.
- Kontaktene venter samlet sett svak vekst i investeringene de neste 12 månedene. Forventningene er litt oppjustert fra forrige runde. Kontaktene i industrien og kommune- og sykehussektoren venter vekst i investeringsnivået, mens oljeleverandørene ser for seg ganske en markert nedgang. Innen varehandel og tjenesteyting planlegger kontaktene lite endringer i investeringsnivået fremover.
- Andelen bedrifter med kapasitetsproblemer har økt fra 19 prosent i forrige runde til 22 prosent i denne runden. Andelen bedrifter som oppgir at tilgangen på arbeidskraft har begrenset produksjonen har økt marginalt fra 5 prosent til 6 prosent.
- Samlet er det ingen endring i sysselsettingsnivået, etter en svak nedgang i forrige runde. Bedriftene ser for seg marginal nedgang i sysselsettingsnivået fremover.
- Samlet sett anslår kontaktene en årslønnsvekst på om lag 2,4 prosent i 2016. Anslaget for 2016 er noe lavere enn forrige anslag som ble gitt i forrige runde.
- Samlet sett melder bedriftene om fortsatt svak prisvekst de siste 12 månedene, om lag uendret fra forrige runde. Det er fortsatt en liten overvekt av bedriftene som venter høyere prisvekst fremover.
- Kontaktene rapporterer samlet sett om litt nedgang i marginene siste tre måneder sammenlignet med samme periode for et år siden. Nedgangen er i tråd med det som ble rapportert i forrige runde.